

MedieKultur 11

1989

© Forfatterne og MedieKultur
Omslag: Johan Adam Linneballe, MAA, IDD.

Tryk: Werk's Offset, Århus
ISSN 0900-9671

Redaktion:

Jørgen Bang, Århus Universitet
Carsten Hansen, Institut for grænseregionsforskning, Åbenrå
Ida Westh, VoksenUddannelsesCenter, Ballerup
Jørgen Poulsen, Roskilde Universitetscenter (ansvarshavende)
Kim Schrøder, Roskilde Universitetscenter
Anne Jerslev, Danmarks Biblioteksskole

Redaktions- og tidsskriftsadresse:

MedieKultur, AUC
Fibigerstræde 13
9220 Aalborg Ø
Tlf. (08) 158522, lok. 3588, kl. 8.30-11.30

Giro:
4 10 62 96

Priser:

Abonnement for 1989 (nr. 9+10): kr. 130,-, (nr. 11+12): kr. 130,-. enkeltre. kr. 75,-,
Ved køb af mindst 5 eks. i samme bestilling: kr. 50,- pr. eks. Tidligere nre. af
"Massekultur og Medier" (3, 5, 6, 7, 9, 10, 11) kr. 50,- pr. eks. Abonnement og enkeltre.
bestilles ved at indbetale beløbet på ovennævnte girokonto og angive årgang og nr.
MedieKultur nr. 1 og 7 er udsolgt.

Udgiver:

Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark

Indledning

Så er det tredje gang MedieKultur udkommer med et temanummer om mediepædagogik og medieundervisning, og denne gang har vi kaldt udgivelsen: Nye veje i medieundervisningen. Så langt, så godt: Men, hvad er det for nye veje mediepædagogerne skal gå?

Jørgen Bang advarer mod, at vi tager udgangspunkt i Neil Postmans "Fagre nye TV-verden" (netop udkommet på dansk), for så kommer vi tilbage, ikke fremad. Tilbage til en afstandtagende indholdskritik i modsætning til den landvinding receptionsforskningens forståelse af elevernes mediebrug har medført.

Henrik Poulsen advarer os også. Siden 1982 har DR uddannet tv-produktionsmedarbejdere ud fra et bestemt æstetisk koncept, der i daglig tale i DR kaldes TV-SUM (TV - som udtryksmiddel). Dette undervisningsmateriale kan umiddelbart give medielæreren nyttige ideer til både den teoretiske og praktiske medieundervisning. Men er det nu lykken, at gøre eleverne i stand til at konstruere tv-programmer à la DR's? På den ene side giver DR-SUM ideer til noget håndværksmæssigt, men på den anden side fastholdes eleverne også inden for kendte og anerkendte æstetiske rammer for, hvordan den "gode" historie altid fortælles

Ligesom Jørgen Bang mener Anne Jerslev, at receptionsforskningens spæde forsøg på at forstå elevernes mediebrug bør fastholdes og udbygges. Og hun gør det helt konkret i sin analyse af 15-16 åriges mediebrug i fritiden, skoleinstitutionen og medieundervisningen, og hun påpeger de dynamiske samspils- og sammenstødsrelationer, man kan iagttage mellem områderne. Den mediepædagog, der tror sig på ny og progressiv vej, når han/hun udfordrer og udvikler elevernes

mediebrug ved bl.a. at kritisere elevernes reproduktioner af velkendte genrer (fx. western-parodier), tager gruelig fejl, skriver Kirsten Drotner. Så tager vi medielærere nemlig udgangspunkt i modernismens avantgarde-æstetik og afviser noget, der er langt væsentligere for de unge i deres udvikling, nemlig: deres fælles grin, deres afprøvning af sig selv og af deres omverdensforhold.

Nye - farbare? - veje i medieundervisningen ses også i de følgende fem artikler, samlet under fællestitlen: "Om forsøgsarbejde med medieundervisning". Birgitte Holm Sørensen og Hans Cornelius beskriver og evaluerer forsøg inden for seminarierne. Jette Tybjerg, Povl Erik Brøndgaard og Ole Weischer redegør for erfaringer fra gymnasie- og HF-området. De er enige om betydningen af det praktiske mediearbejde, men enigheden holder op, når de skal placere medieundervisningen inden for skolesystemet: Skal vi have et mediefag? Skal medieundervisningen tages ind i danskundervisningen i større omfang? Skal medieundervisningen placeres inden for bestemte faggrupper? Skal en specialuddannet medielærer fungerer som gæstelærer i forskellige fag? Medieproduktion på amatørbasis findes som bekendt ikke kun inden for undervisningsområdet. Hvad skal vi bruge videoværkstederne til? spørger Tove Heidemann i artiklen, der afslutter nummeret.

Redaktionen

Den mediepædagogiske udfordring

Af Jørgen Bang

I denne korte artikel advarer Jørgen Bang mod, at undervisningen i medier skal vende tilbage til den afstandstagende indholdskritik. Det sker bl.a. under indtryk af Neil Postman's danske udgave af 'Amusing Ourselves to Death'.

Hans synspunkt er, at receptionsforskningens spæde forsøg på at forstå elevernes mediebrug bør fastholdes, hvis medieundervisningen skal have nogen samfundsmæssig funktion.

I dette forår udkom på dansk Neil Postman's bog om TV-mediets negative indflydelse på vores kultur. Titlen 'Fagre nye TV-verden' er en direkte henvisning til Huxley's roman 'Fagre nye verden'. Postman deler Huxley's visioner om, at vi er ved at miste vores selvbestemmelsesret og dømmekraft. Det er ikke 'Big Brother' som iagttaget os, men med TV er vi i færd med at more os selv ihjel - hvad bogen i øvrigt hedder på amerikansk.

Neil Postmann skriver sig med denne bog ind i en pessimistisk kulturkritisk tradition, som også rummer Jerry Mander og hans fire argumenter for at afskaffe TV, samt Hans Magnus Enzensberger, der karakteriserer TV som et nulmedie med total indholds- og betydningsløshed.

Blandt de mange, som underviser og forsker i medier og kommunikation, fordi de finder området væsentligt både i en pædagogisk og i en samfundsmæssig sammenhæng, er en bog som Postman's blot et kuriøst indslag. Men for de gamle kulturradikalere og de borgerlige kunstdyrkere, som finder, at undervisningen i massekommunikation